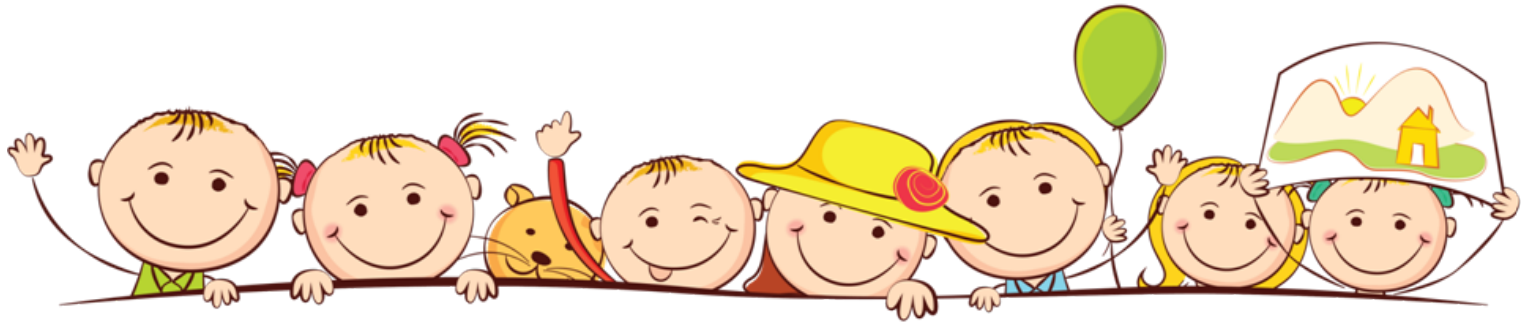

Психологія дошкільника 3-7 років

Людина – це біо-психо-соціальна істота, відповідно, розвивається вона у цих трьох напрямках.

- Провідна діяльність дітей дошкільного віку це – **гра**. Гра є сюжетно-рольовою та гра за правилами.
- Гра – це вроджена потреба людини, так само, як у тварин. За допомогою гри ми вчимося жити, як будувати контакти, стосунки, соціальній ієрархії.
- У грі з'являється емпатія – брати до уваги потреби інших.
- Також у грі ми вчимося ставити кордони й оберігати свої межі.
- У дитинстві під час гри діти отримують задоволення, але й плачуть. Важливо, щоб діти обмінювались ролями: хтось головний, а хтось – ні. Хтось веде, а хтось іде, хтось – мама, а хтось – діти, поліцейський – порушник, вчитель-учень, лікар-хворий. Хтось вихователь, а хтось – діти. Якщо у грі хтось один забагато часу домінує, напарник теж захоче цю роль, тому потрібен обмін ролями.

Базові особистісні новоутворення дошкільників

- **Субпідрядність мотивів** (спроможність підпорядкувати поведінку одному мотиву над іншими). Приклад: малюк вранці хоче спати, але розуміє, що треба йти в садок.
- **Внутрішні етичні інстанції** (засвоєння моральних норм).
- **Адекватна самооцінка** (діти спочатку повторюють думку дорослого про себе, а потім асимілюють її настільки, що вона стає їх самооцінкою. Цей період є сензитивним для формування адекватної самооцінки: я – ок, світ – ок).
- **Довільність поведінки** ((імпульсивна поведінка дитини з віком стає все більш керованою під впливом виховання).

Фізичний та психічний розвиток

- Дитина у цьому віці швидко розвивається. І цей рух неможливо зупинити (якщо дитина здорова). Відбувається швидкий розвиток психічних функцій, що супроводжується «зупинками», коли потрібно відтворити досягнуте.
- *Криза 3-х років* поступово затихає. Дитина засвоює соціальні навички: як досягнути бажане (в т.ч. через маніпуляції, істеріку). Від батьків та інших дорослих залежить, як зреагувати на це.
- Збільшуються зріст, вага, пропорції тіла. Діти навчаються добре стрибати, лазити, намагаються ставати на голову, сильніше гойдаються, лазять по деревам і т.п. Розвивається вестибулярний апарат.

- У цьому віці добре вчити їздити на велосипеді, роликах, катанню на ковзанах, лижах. *І це повинно приносити задоволення дитині!*
- Продовжує розвиватися кора головного мозку (когнітивні функції, свідомість). Увага – здатність зосередитись на чомусь. Якщо молодші дошкільники можуть гратися в одну й ту ж гру 30 хв., старші – до години. А то й більше. З перервою попити, сходити у туалет. Переважає мимовільна увага, і такою ж вона залишається після дошкільного віку. Однак є і кількісні зміни; зростають стійкість уваги, довготривала пам'ять, збагачується уява. Під впливом нових видів діяльності, нових вимог, дитина стикається з новими завданнями: зосередитись на чомусь, щоб намалювати саме так і т.п. Дитина навчається разом з дорослим і так з'являються нові властивості пізнавальних процесів. Мова – бурхливий розвиток, поступово збільшується словниковий запас. Діти вчаться вимовляти правильно слова. Роль дорослих – виправляти вимову: не «какарія», а «аварія».
- Розвивається слух, зір.

Статева поведінка та статевий розвиток

- Інтерес до будови тіла, в тому числі до статевих органів, до статевих відмінностей, дітонародження, що сприяє розвитку статевої ідентичності.
- Дітям властива підвищена допитливість, для них це досвід пізнання навколишнього світу. Їх цікавить буквально все, в тому числі «це».
- Тобто статевий інтерес дитини, по суті, це компонент загального пізнавального інтересу: "Куди сідає сонце"? «Чому дме вітер»? «Звідки беруться діти»? - для дитини це – питання одного порядку.

Відповідно, **рекомендації** психолога щодо виховання дошкільнят: *любіть дитину в собі* ☺

Ольга Цурка
практичний психолог ЗДО № 590